

Abatacept

Reumatologie

Uw behandelend arts heeft u voorgesteld om een behandeling met abatacept (merknaam Orenzia®) te starten.

Deze brochure geeft informatie over dit geneesmiddel.

Het is belangrijk dat u er een aantal dingen over weet. Lees daarom deze brochure aandachtig door. Hebt u na het lezen van deze brochure nog vragen, dan kunt u daarmee altijd bij uw reumatoloog, nurse practitioner of reumaconsulent terecht.

Werking

Abatacept hoort thuis in de groep van de zogenaamde tweedelijns antireumatische middelen. Deze middelen remmen de chronische ontstekingen bij reuma. Tot voor enkele jaren bestonden deze tweedelijns medicijnen alleen uit chemische stoffen.

Momenteel zijn er binnen de reumatologie ook medicijnen tot beschikking die voortkomen uit de biotechnologie, de zogenaamde 'biologicals'. Abatacept behoort tot deze laatste groep. Doordat de manier van produceren ingewikkeld is, zijn deze middelen erg kostbaar.

Abatacept wordt gebruikt voor de behandeling van ernstige en actieve reumatoïde artritis. Het wordt over het algemeen gebruikt als de gangbare medicijnen (inclusief één van de TNF- α blokkers) tegen gewrichtsreuma niet voldoende werken of bijwerkingen geven. Bij reumatoïde artritis is de afweer van het lichaam (immuunsysteem) verstoord. Het lichaam maakt dan te veel verdedigingsstoffen (antistoffen). Abatacept zorgt er voor dat het lichaam minder antistoffen gaat maken.

Abatacept is een oplosbaar eiwit dat zich zeer specifiek aan bepaalde witte bloedcellen bindt. Abatacept verhindert dat deze witte bloedcellen (de T-cellen) een afweerreactie tegen lichaamseigen cellen in uw gewrichten in werking zetten of in stand houden. Hierdoor zal de activiteit van uw reuma afnemen of zelfs verdwijnen en zult u beter kunnen functioneren.

Helaas is abatacept niet bij iedereen werkzaam: bij ongeveer 30% van de patiënten die niet goed reageren op methotrexaat slaat het binnen een half jaar niet aan; dit geldt ook voor ongeveer de helft van de patiënten die niet goed reageren op behandeling met een TNF-remmend middel. U kunt een effect van abatacept op pijn, gewrichtszwelling, stijfheid en vermoeidheid verwachten binnen 2 maanden maar het kan ook nog later optreden.

Gebruik

Abatacept wordt via een infuus (door middel van een slangetje in een ader in uw arm) toegediend.

Dit gebeurt op de afdeling dagbehandeling. U start met één infuus, twee weken later volgt een tweede toediening en vervolgens wordt dit iedere vier weken herhaald. Hoe lang u er mee moet doorgaan, hangt af van allerlei factoren. U kunt dit het beste bespreken met uw reumatoloog of nurse practitioner.

Soms worden vooraf aan het infuus nog extra medicijnen toegediend; uw reumatoloog bepaalt dit.

De toediening van abatacept duurt een half uur. Gedurende de infusie wordt u geobserveerd en zal regelmatig uw bloeddruk en hartslag worden gecontroleerd. In geval van optredende bijwerkingen, is het mogelijk dat de toediening tijdelijk wordt onderbroken. Wanneer er zich in deze tijd geen ernstige bijwerkingen voordoen, kunt u

daarna naar huis. De eerste twee keer na toediening moet u nog een uurtje nablijven voor eventuele late infusiereacties.

U kunt u na afloop van het infuus moe of zelfs ziek voelen. U wordt daarom geadviseerd, zeker bij de eerste paar toedieningen, niet zelf te rijden.

Bijwerkingen

De meeste bijwerkingen zijn mild tot matig; soms zijn de bijwerkingen ernstig en vereisen ze een verdere behandeling. Bijwerkingen en allergische reacties kunnen tijdens het toedienen optreden, maar ook nog geruime tijd daarna. Tijdens het inlopen van het infuus wordt u geregeld gecontroleerd. Mocht u last krijgen van bijwerkingen dan kan de infuussnelheid verlaagd of de toediening zelfs helemaal gestopt worden. Zonodig krijgt u extra medicijnen om de bijwerkingen tegen te gaan. De meeste mensen verdragen abatacept echter goed.

Tijdens het infuus kunt u last krijgen (vooral de eerste paar keer) van:

Jeuk.

Ademhalingsmoeilijkheden.

Rillerigheid.

Huiduitslag.

Hoge of lage bloeddruk.

Vochtophoping (oedeem).

Waarschuw uw arts/verpleegkundige wanneer u tijdens, direct na het infuus of thuis iets merkt van bovenstaande en bovendien last krijgt van:

Pijn bij het plassen of vaak kleine beetjes plassen.

Licht gevoel in het hoofd / hoofdpijn.

Heesheid.

Hoesten.

Koorts (> 38° C).

Misselijkheid en braken.

Buikpijn en diarree.

De kans op (ernstige) infecties is licht verhoogd. De meest voorkomende infecties zijn bovenste luchtweg- en keelinfecties. Als u infecties oploopt (zowel plaatselijk, zoals een pussend wondje, ontstoken kies, open been, gordelroos, voorhoofdsholteontsteking, etc., als algemeen, zoals bijvoorbeeld griep) moet u uw arts waarschuwen. Ook kan een opgelopen infectie anders en ernstiger verlopen dan bij mensen met een intact afweersysteem. Tenslotte zijn er zeldzame gevallen van bepaalde vormen van kanker beschreven bij abataceptgebruik. De rol van abatacept bij het ontwikkelen van kanker is niet bekend.

Omdat abatacept maltose bevat, kunnen bij diabetici bij wie geregeld serumglucosespiegels moeten worden gecontroleerd vals-hoge serumglucosewaarden afgelezen worden tijdens en rondom een abatacept toediening, als bepaalde serumglucosemonitoren worden gebruikt. Indien dit op u van toepassing is, kunt u de arts die uw diabetes behandelt of uw diabetesverpleegkundige om een andere monitor vragen.

Wanneer geen abatacept gebruiken?

U mag geen abatacept gebruiken indien er sprake is van:

bijwerkingen na het vorige infuus,
een infectie (dus ook geïnfecteerde wondjes),
koorts, keelpijn, verkoudheid,
diarree,
pijn bij plassen,
gebruik van antibiotica,
een operatie of een tandheelkundige ingreep op korte termijn,
tuberculose of het risico hierop,
gelijktijdig gebruik van één van de TNF remmende middelen (Enbrel®, Humira®, Remicade®) of met Kineret®,
lage waarden van witte bloedcellen of bloedplaatjes,
ernstige nier- of leverfunctiestoornissen,
een urine- of darmstoma of een urinekatheter,
kwaadaardige ziekten / tumoren,
kinderwens (ook bij mannen), zwangerschap en borstvoeding,
een vaccinatie minder dan vier weken vóór de toediening.

In al deze gevallen moet u met uw arts overleggen.

Belangrijk

U dient uzelf telkens de dag vóór een infuus de volgende vragen te stellen. Indien u één van deze vragen met 'ja' beantwoordt, moet u contact opnemen met de dagbehandeling of de polikliniek Reumatologie (telefoonnummers staan achter op deze folder). Dit geldt ook indien u onverwachts verhinderd bent.

- Hebt u wondjes (let vooral op wondjes als gevolg van het knippen van (teen)nagels), (steen)puisten, uitslag of gebitsproblemen?
- Hebt u koorts, keelpijn of bent u verkouden?
- Hebt u benauwdheidsklachten of hoest u?
- Hebt u diarree?
- Hebt u pijn bij het plassen?
- Gebruikt u antibiotica?
- Bestaat de kans dat u binnenkort wordt geopereerd of dat u behandeld wordt door de tandarts?
- Hebt u bijwerkingen gehad na het vorige infuus?
- Bent u van plan naar het buitenland te gaan of bent u pas in het buitenland geweest? Welk gebied?
- Bent u zwanger of hebt u een kindwens (vrouw én man)?

Vaccinaties

Jaarlijkse influenzavaccinatie ('grieprik') verdient aanbeveling.

U mag geen vaccinatie krijgen met een levend vaccin. Omdat u bepaalde vaccinaties niet mag hebben als u abatacept gebruikt en omdat u als RA patiënt, die bovendien behandeld wordt met abatacept, een verhoogd risico hebt op infecties, moet u een aantal (vakantie)bestemmingen zeker vermijden, bijvoorbeeld Afrika, bepaalde delen van Azië, Zuid Amerika en Oost Europa. Overleg altijd vooraf met uw behandelaar indien u gevaccineerd moet worden.

Aanvullende informatie

Het is belangrijk uw behandelaars voor de start met abatacept te informeren over alle medicatie die u gebruikt, inclusief hormoonpreparaten, medicijnen die u zonder recept koopt, vitaminepreparaten, voedingssupplementen, kruiden en homeopathische middelen.

Op dit moment zijn er nog onvoldoende gegevens bekend over de invloed van abatacept op zaad- en eicellen en op de ongeboren vrucht. Daarom wordt abatacept niet gegeven aan zwangere vrouwen. Indien u een zwangerschap overweegt, overleg dan altijd met uw arts.

De medicatie kan dan worden uitgesteld, vervangen of aangepast. Dit geldt voor zowel mannen als vrouwen.

Het wordt aangeraden tot 14 weken na het laatste infuus met abatacept anticonceptie te gebruiken. Ook het geven van borstvoeding wordt afgeraden tot 14 weken na het laatste infuus.

Tot slot

Als u na het lezen van deze brochure nog vragen hebt, kunt u deze stellen aan uw behandelend reumatoloog, nurse practitioner of verpleegkundig reumaconsulent.

Belangrijke telefoonnummers

St. Elisabeth Ziekenhuis algemeen: (013) 539 13 13

Route 30
Polikliniek reumatologie : (013) 539 80 30

Route 26
Dagbehandeling : (013) 539 31 42

Zorgeneid Reumatologie 1.564 03-10

Copyright© websiteversie PSB MdW/AM St. Elisabeth Ziekenhuis Tilburg
Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend